

PÄÄTÖS SVU 62A

Sivistysosasto

24.2.2006 ESLH-2005-07478/Op-13

Opetustoimen hallinnon ja
ohjauksen tulosityksikkö

ASIA Hallintokantelu 9.9.2005 opetustoimen tiedottamisesta vahinkoasioissa

KANTELIJA

Jaana Pedersen, Lohja

KANTELUKIRJOITUS

Jaana Pedersenin opetusministeriölle osoittama selvityspyyntö on opetusministeriön toimesta lähetetty Etelä-Suomen lääninhallitukselle kanteluna tutkittavaksi.

Kanteliija kertoo lapselleen sattuneen joulukuussa 2002 vakavan ja pysyvän henkilövahingon aiheuttaneen koulutapaturman. Korvaukset kanteliija kertoo joutuneensa hakemaan käräjäoikeusteilse, koska Lohjan kaupunki ei ollut ottanut vastuuvakuutusta, ja koska opetuslautakunta kieltäytyi maksamasta korvausta, vaikka vahinko sattui koulutunnilla, ja vaikka opettaja jo alun perin oli kirjallisesti myöntänyt valvontavelvollisuutensa laiminlyönnin.

Kanteliija kertoo, että hänelle yritettiin alusta alkaen tarjota väärää tietoa siitä, mihin korvauksiin lapsella olisi oikeus. Kantelijan mukaan hänelle väitettiin sitkeästi, että korvausta voisi saada vain Lohjan kaupungin ottamasta suppeasta tapaturmavakuutuksesta. Näin asia on kantelijan mukaan esitetty myös koulun kirjallisessa tiedotteessa, joka jaetaan kaikille oppilaille koulun alkaessa, ja johon rehtorin mukaan on koottu kaikki tärkeimmät asiat.

Kanteliija kertoo pitävänsä itsestään selvänä, että koulun tulee jo lähtökohtaisesti huolehtia siitä, että sen laatima informaatio on näin merkittävässä asiassa ehdottoman oikeaa. Kanteliija toteaa, että tietoa ei ole koulutiedotteeseen korjattu vuoden 2002 jälkeen, ja tilanne on edelleen kanteluntekohetkellä v. 2005 yhtä heikko.

HANKITTU SELVITYS

Lääninhallitus on hankkinut asiassa Lohjan kaupungin sivistystoimen selvityksen ja lausunnon.

Lääninhallitus on perehtynyt huolella kaikkiin annettuihin selvityksiin.

Birger Jaarlin katu 15, PL 150
13101 HÄMEENLINNA
Birger Jaarlin katu 15, PB 150
13101 TAVASTEUS
Puh. / Tfn 02051 6121, Fax 02051 62068

Ratapihantie 9, PL 110
00521 HELSINKI
Bangårdsvägen 9, PB 110
00521 HELSINGFORS
Puh. / Tfn 02051 6131, Fax 02051 63297

Salpausselänkatu 22, PL 301
45101 KOUVOLA
Salpausselänkatu 22, PB 301
45101 KOUVOLA
Puh. / Tfn 02051 6141, Fax 02051 64120

Lohjan kaupungin sivistystoimen lausunto

Lausunnon on laatinut Lohjan kaupungin hallintosäännön 37 §:n nojalla oikeushallintopäällikkö Kimmo Huttunen.

Lausunnon todetaan mm., että Tytyrin koulun koulutiedote on koulun julkaisema oppilaille ja heidän vanhemmilleen jaettava koulutyöskentelyä koskeva tiedote, jossa lyhyesti on pyritty selostamaan tärkeimmät koulunkäyntiin liittyvät perusasiat. Koulutiedotteessa on kerrottu lyhyesti vahingonkorvausvastuusta ja kaupungin tapaturmavakuutuksesta sekä siitä, kuinka toimitaan tapaturman sattuessa.

Lausunnon mukaan Tytyrin koulussa, jossa tapaturma sattui, on henkilökunnalle laadittu perehdyttämiskansio. Jokainen uusi työntekijä perehdytetään tehtäviinsä perehdytyskansion avulla ja tässä yhteydessä hänet ohjeistetaan toimimaan myös tapaturmatilanteissa.

KANTELIJAN 22.12.2005 ANTAMA VASTASELITYS

Kanteliija on antanut vastaselityksen, jossa toteaa muun muassa, että hän on alunperin opetusministeriölle lähettämässään pyynnössä pyytänyt erityisesti koulujen tiedotteen korjaamista.

Kanteliija korostaa haluavansa saada aikaan sen, että jatkossa Lohjan opetustoimea kehoitetaan muuttamaan tiedotetekstiään niin, että lapsen perheelle kerrotaan myös oikeudesta korvaukseen vahingonkorvauslain perusteella. Kanteliija katsoo, että tiedotteen korjaamattomuus on ollut tahallista, eikä hän ole saanut menettelyä muuttamaan jo vuodesta 2002 jatkuneista lukuisista yhteydenotoistaan huolimatta.

Kanteliija haluaa korostaa sitä, että tiedotteen korjaamattomuus on ollut Lohjan kaupungin tietoinen päätös ja kaupunki on kieltäytynyt perustelemasta päätöstään olla muuttamatta tekstiä.

Kanteliija kertoo kysyneensä syksyllä 2005 Tytyrin koulun vanhempainillassa tiedotteen korjaamisesta, kun hänelle ilmoitettiin, että kaikki vahingonkorvausasiasta kertomista koskevat asiat on opetushallintopäällikkö Huttusen toimesta julistettu salaisiksi ja nykyiselle Tytyrin koulun rehtorille on annettu ehdoton kieltä olla kommentoimatta ko. asiaa.

Kanteliija toteaa, että lähtökohtaisesti tulisi olla itsestäänselvyys, että oikeita tietoja ei saa pimittää lapsen perheeltä, koska tämä harhaanjohtava informaatio estää lasta saamasta kaikkia niitä korvauksia, joihin hänellä lakimme mukaan pitäisi olla oikeus.

Kanteliija katsoo, että tiedon pimittäminen on suorassa syy-yhteydessä tätä kautta virheellisesti saatavissa olevaan korvausmenon säästöön. Hän toteaa, että on selvää, että jos ei tiedä vahingonkorvauslain olemassaolosta, ei voi osata hakea korvauksiakaan.

Kanteliija haluaa kiinnittää huomiota siihen, että tiedote on toispuoleinen: tiedotteessa kerrotaan yksityiskohtaisesti ja yksipuolisesti vahingosta, joista lapsi itse joutuu vastuuseen, mutta se, että lapsella on myös tärkeitä oikeuksia, jätetään tahallaan kertomatta. Kanteliija katsoo, että se, että vahinkoja sattuu harvoin, ei perustele Lohjan kouluissa jaettavan informaation puutteellisuutta.

Kantelija pyytääkin, että Lohjan kaupunkia kehoitetaan laatimaan henkilövahinkojen käsittelyä varten ohjeet, joita myös noudatetaan.

LÄÄNINHALLITUKSEN RATKAISUT JA PERUSTELUT

Etelä-Suomen lääninhallitus on tutkinut tämän asian hallinnollisena kanteluna kuntalain (365/17.3.1995) 8 §:n 2 momentin nojalla.

Lääninhallitus voi kantelun johdosta tutkia, onko kunta toiminut voimassa olevien lakien mukaan.

Päätös ja perustelut:

Lääninhallitus toteaa, että kantelussa esitetyissä asioissa on tehty päätöksiä eri oikeusasteissa ja asia on internetjulkistamisen osalta poliisitutkinnassa. Lisäksi asiassa on tehty kantelu Oikeuskanslerille.

Edellä mainituista syistä lääninhallitus tutkii asian siltä osin, kun se koskee perusopetuslakiin liittyvää opetustoimen tiedottamiskäytäntöä vahinkoasiassa ja kantelijan vastaselityksessään esittämää lastensa uskonnollisen vakaumuksen julkistamiseen koulun ilmoitustaululla.

Kodin ja koulun yhteistyö ja koulutiedote:

Perusopetuslain 3 §:n mukaan opetuksessa tulee olla yhteistyössä kotien kanssa.

Kantelussa esille tuodun tapaturman sattumisen aikana vuonna 2002 voimassa ollut perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 1994 ei kerro tarkemmin, miten yhteistyötä kodin ja koulun välillä olisi tullut hoitaa tai millaisia tietoja koteihin olisi tullut antaa.

Nyt voimassa olevassa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa 2004 korostetaan kasvatusyhteisöjen, kodin ja koulun, vuorovaikutusta ja yhteistyötä oppilaan kokonaisvaltaisen terveen kasvun ja hyvän oppimisen tukemisessa. Sen mukaan kodin ja koulun välinen yhteistyö on määriteltävä opetussuunnitelmassa. Yhteistyössä korostuu opettajien aktiivinen ote yhteistyössä ja se edellyttää keskustelua ja tiedottamista huoltajien, opettajan ja oppilaan oikeuksista ja velvollisuuksista.

Perusopetusasetuksen 9 §:n mukaan opetuksen järjestäjän tulee laatia lukuvuosittain opetussuunnitelmaan perustuva suunnitelma, josta määrätään opetuksen yleisestä järjestämisestä, opetustunneista ja opetuksen yhteydessä järjestettävästä muusta toiminnasta sekä työajoista, koulun ulkopuolella annettavasta opetuksesta sekä muista tarpeellisista opetuksen järjestämiseen liittyvistä asioista.

Opetuksen järjestäjän tulee ennalta ilmoittaa oppilaille ja näiden huoltajille keskeisistä 1 momentissa tarkoitetuista asioista.

Lääninhallitus katsoo, että opetuksen järjestäjällä on tiedottamisvelvollisuus edellä mainituista asioista, mutta ei voida kuitenkaan pitää välttämättömänä, että koulutiedotteessa viitattaisiin vahingonkorvauslain säädöksiin. Lääninhallitus ei näe huomautettavaa Lohjan Tytyrin koulun koulutiedotteen sisällössä.

Viranomaisen palvelu- ja neuvontavelvollisuus:

Vuoden 2004 alusta voimaan tulleen hallintolain 7 §:n mukaan asiointi ja asian käsittely viranomaisessa on pyrittävä järjestämään siten, että hallinnossa asioiva saa asianmukaisesti hallinnon palveluita ja viranomainen voi suorittaa tehtävänsä tuloksellisesti.

Saman lain 8 §:ssä määrätään, että viranomaisen on toimivaltansa rajoissa annettava asiakkailleen tarpeen mukaan hallintoasian hoitamiseen liittyvää neuvontaa sekä vastattava asiointia koskeviin kysymyksiin ja tiedusteluihin. Neuvonta on maksutonta.

Jos asia ei kuulu viranomaisen toimivaltaan, sen on pyrittävä opastamaan asiakas toimivaltaiseen viranomaiseen.

Lääninhallitus katsoo, että hallintolain 7 §:n palveluperiaatteen ja 8 §:n neuvontavelvollisuuden mukaisesti opetustoimen henkilöstöllä on virkamiehinä velvollisuus neuvoa tapaturmatilanteen satuttua vahingonkorvauslain mahdollisesta soveltamisesta ko. tilanteeseen tai ainakin ohjata huoltajia kääntymään sellaisen viranomaisen puoleen, joka osaa neuvoa vahingonkorvauslakia koskevassa asiassa.

Tietojen antaminen ja salassapito:

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (julkisuuslaki) 1 §:n mukaan viranomaisten asiakirjat ovat julkisia, jollei ko. laissa tai muussa laissa erikseen toisin säädetä.

Julkisuuslain 22 §:n mukaan viranomaisen asiakirja on pidettävä salassa, jos se sanotussa laissa on säädetty salassa pidettäväksi, tai jos viranomainen lain nojalla on määrännyt sen salassa pidettäväksi taikka, jos se sisältää tietoja, joista on lailla säädetty vaitiolovelvollisuus.

Laissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta todetaan 24 §:ssä salassa pidettävät viranomaisen asiakirjat.

Edellä mainitun säännöksen 32 kohdan mukaan asiakirjat, jotka sisältävät tietoja henkilön poliittisesta vakaumuksesta tai tietoja henkilön yksityiselämän piirissä esittämistä mielipiteistä taikka tietoja henkilön elintavoista, osallistumisesta yhdistystoimintaan tai vapaa-ajan harrastuksista, perhe-elämästä tai muista niihin verrattavista henkilökohtaisista oloista ovat salassa pidettäviä.

Lääninhallitus kiinnittää Lohjan kaupungin vakavaa huomiota siihen, että opetuksen järjestäjällä ei ole oikeutta ilmoittaa oppilaiden uskonnollisia vakaumuksia koulun ilmoitustaululla.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/99) 24 §:n 1 momentin 25, 30 ja 32 kohtien nojalla tämän päätöksen tiedot ovat salassa pidettäviä siltä osin kuin ne koskevat kyseisten lainkohtien mukaisia asioita.

Sovelletut oikeusohjeet:

Kuntalaki (365/17.3.1995) 8 §

Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta (621/1999) 1 §, 22 §, 24 §

Hallintolaki (434/2003) 7 § ja 8 §

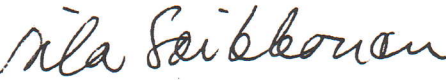
Perusopetusasetus (852/1998) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen 9 §

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 1994. Opetushallituksen määräys
1/011/1994
Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa 2004. Opetushallituksen määräys
1/011/2004, 16.1.2004
Lohjan kaupungin hallintosääntö 24.9.2003; 37 §

MUUTOKSENHAKU

Ottaen huomioon hallinnollisen kantelun luonteen hallinnon sisäisenä valvontakei-
nona ja hallintolainkäytöstä annetun lain (586/1996, 5 §) säädökset, tähän päätök-
seen ei voi hakea muutosta valittamalla.

Tulosityksikön päällikkö
Sivistystoimentarkastaja

Aila Saikkonen

Sivistystoimentarkastaja

Maritta Castrén

PÄÄTÖS MAKSUTTA

Jaana Pedersen, Myllärinkatu 4, 08100 Lohja

TIEDOKSI:

Lohjan kaupunki, Sivistystoimi, PL 71, 08101 Lohja

Oikeuskanslerin virasto, Anu Mänttari, PL 20, 00023
VALTIONEUVOSTO